

'Bario pa Bario', 23 jaar radioprogramma

'Bario pa Bario' t'esei ta Kòrsou' (Wijk voor wijk, dat is Curaçao) is als stichting al 23 jaar actief. Het gelijknamige radioprogramma Bario pa Bario, gepresenteerd door Erwin Raphaëla valt onder die stichting en wordt wekelijks uitgezonden via Radio Hoyer (101.9 FM), met als doel het leefklimaat te verbeteren op Curaçao. Door middel van informatie over de buurten op Curaçao en belangrijke plannen en activiteiten, wordt ingegaan op essentiële ontwikkelingen op buurtniveau. In principe wordt gestreefd naar een integrale wijkaanpak, ten behoeve van de buurten.

Door Solange Hendriks

Uitzendingen van het radioprogramma Bario pa Bario.

FOTO'S COLLECTIE ERWIN RAPHAËLA

Het idee ontstond bij de motor en initiatiefnemers Raphaëla al tijdens zijn studie maatschappelijk werk in Nederland. Hier ontwikkelde hij interesse voor de buurt als entiteit en als middel om kleine gemeenschappen te versterken. Met zijn afstudeerscriptie 'Werken aan de samenleving vanuit een wijkgerichte benadering', sloot hij zijn studie succesvol af.

Terug op Curaçao, eerst op vakantie in 1990, richtten Raymond Begina, wijlen George Merced, Eric Broeder, Jansen, Rignald Vidal, Stanley Begina, 'Coco' Palm en anderen samen met hem het wijkplatform op voor de buurten Santa Helena, Charo, Mundu Nobo en Seru Pretu (afgekort Hechamos) op. Raphaëla werd de publiciteits-

man van deze organisatie. Toen hij daarna definitief uit Nederland overkwam, werden schoommaaktaaks in genoemde buurten georganiseerd, bustochten voor ouderen en toernooien op het sportterrein in Mundu Nobo. En ontstond onder meer het plan om samen met Fundashon Kas Popular (met directeur Herman George) te tennissen bij Mundu Nobo in een betere staat te brengen en te doen herleven. Raymond Begina was de grote motor achter het idee van Maneho Nobo (nieuw beleid) in het Bestuurscollege en slaagde erin de buurt aanpak een onderdeel van het nieuwe beleid van de overheid te maken. Het idee van Raphaëla was dat de buurt als entiteit op Curaçao versterkt diende te worden, want er werd over het algemeen met veel enthousias-

me over 'de buurt' gesproken, maar daar werd concreet gezien geen inhoud en vorm aan gegeven.

Medio 1994 benaderde hij zowel Radio Hoyer als Curom Z'86 met het plan een radioprogramma, toegespit op buurtverbetering in het leven te roepen. Curom Z'86 gaf daar gehoor aan, waardoor de eerste editie al op 7 januari 1995 te Mundu Nobo kon plaatsvinden. Door de financiële ondersteuning vanuit Sede Antia, te weten de openhartige aanpak van het bestuur van Sede Antia, bestaande uit Monte Horsford, Reno Pieterse, Erwin Demei en Gladys van Dal-MacKenzie, had het radioprogramma meteen een goede start. Een juiste onderbouwing van het programma werd mogelijk door dat het projectdossier, inge-

zou naar mijn idee de wijkgerichte aanpak moeten zijn. In mijn vrije tijd werd ik actief met het verzorgen van radioprogramma's, zowel in Helmond als in Eindhoven. Samen met Paul Meursing richtten wij het blad 'Contacto Antiano' in Nederland op, maar later schreef ik voor het blad 'Restumen' van George Sulbaran, samen met Dulce Martizoon en Franklin Haseth."

Overheids subsidie

Raphaëla: "Opzettend moeilijke tijden braken aan voor het radioprogramma Bario pa Ba-

rio, toen Sede Antia omstreeks 2001 definitief werd opgeheven en de geldkraan, wat betreft de subsidie aan stichting Bario pa Bario, dichtging. In ieder geval werd het programma financieel hierdoor onmogelijk gemaakt, de kwaliteit waar wij aan gewend waren, kwam ernstig in het gedrang. Van het grote radioproductieteam, dat wij bij het begin hadden, bleef ik slechts over. Aangrenzende activiteiten, zoals de jaarlijkse groots opgezette 'Bijeenkomst van Besteslaagden voor scholen' konden geen doorgaan meer vinden. Aan de recht-

streekse radioprogramma's vanuit Suriname, Cuba, Venezuela (Coro) en Santo Domingo, of de familieleden te sporen en/of in de geschiedenis te duiken, kwam direct een einde. Van een structurele subsidie van overheidswege was er nimmer sprake. Het waren slechts Jacinta Constancia als minister van Gezondheid, Milieu en Natuur en minister van Justitie Nelson Navarro, die Fundashon Bario pa Bario op enig moment incidenteel een helpende hand hebben toegestoken. Ook de parlementair Hensley Koeiman heeft ooit uit eigen zak Bario pa Bario geholpen met een financiële bijdrage.

Het IMF-traject, destijds omstreeks eind-1999, bedoeld om de overheidsfinanciën op orde te stellen, heeft uiteindelijk veel blijvende schade aan de Curaçose samenleving aangericht. Om te beginnen was het gevolg van dat beleid een ongekende exodus van burgers uit Curaçao naar Nederland. Voor een kleine samenleving als de onze is een dergelijke ontwikkeling, zoals werd bepleit en uitgevoerd, buitengewoon ingrijpend geweest. Maar ook de enorme cultuuromslag, in de zin van toename van de armoede, werkloosheid door de vele ondernemingen die dichtgingen en niet te vergeten de criminaliteitsspiraal, die merkbaar omhoog is gegaan met het nieuwe fenomeen van bollejets slinken. De interesse in vrijwillige inspanningen, ten behoeve van de buurt aanpak is zoekgeraakt en daarvoor in de plaats is een paar individuele en/of materiele oriëntatie/mentaliteit zich in de bevolking gaan grondvesten."

25 jaar bestaan

Raphaëla: "25 Jaar Bario pa Bario is zonder meer een belangrijke mijlpaal. Wij willen het uiteraard groots vieren, zo wordt er bijvoorbeeld gedacht aan het

houden van een symposium, met de rol van de buurt als centraal thema. Wij willen ook enkele belangrijke publicaties uitbrengen en een rol van betekenis spelen bij het uitgangspunt van de buurt als instrument, om te komen tot een beter bestuur van Curaçao. Er zijn nog veel meer plannen voor zo'n viering, maar laten wij eerst het 25-jarig bestaan berekenen, in een tijd dat het financieel absoluut geen eenvoudige zaak is."

Wat de toekomstplannen betreft, zegt Raphaëla: "Om te beginnen wil ik bijvoorbeeld graag het 25-jarig bestaan van het programma Bario pa Bario vieren. Het realiseren van een paar steengoede rechtstreekse radioprogramma's vanuit Suriname, Cuba, Santo Domingo en Nederland, met als hoofdmotief

bepaalde meest wezenlijke punten in onze gezamenlijke historie, door middel van film en audio vast te leggen. Een en ander met gebruikmaking van uiterst moderne middelen als Facebook, YouTube, enzovoorts. Panama heb ik op het oog, destijds de hoedenvlechterij. Hoe ging dat toen met deze industrie en wat is daaruit voortgekomen? Verder zou ik de rol van de Portugese, de Chinese en de Haïtiaanse gemeenschap op Curaçao willen belichten. Hoe het bijvoorbeeld komt dat Chinezen het Papiaments zo snel leren en het machtig zijn. Ook is het de vraag hoe zij dit eiland zien. Een tweede belangrijke groep waar wij onderzoek naar hebben gedaan, is de groep van Surinamers, die een belangrijke rol hebben gespeeld in het onderwijs, de politiek en de gezond-

heidszorg op Curaçao. De Curaçose en de Surinaamse samenleving hebben een hechte band met wij zouden als landen iets met dit gegeven moeten doen. Tot slot wil ik bijzonder graag een rol van betekenis spelen bij de inspanningen om te komen tot 'de buurt' wijk als instrument, voor de ontwikkeling van Curaçao."

Silos Salcedo was een grote motor voor Fundashon Bario pa Bario en het radioprogramma. Raphaëla hierover: „In de functie van penningmeester heeft hij ertoe bijgedragen dat wij de dingen correct deden. Wij gingen zuinig om met alle geld en konden alles wat wij deden zonder moeite verantwoorden. Silos is helaas vorig jaar overleden en ik ben hem en zijn familie dankbaar voor zijn bijdrage."

Silos Salcedo was een grote motor voor Fundashon Bario pa Bario en het radioprogramma. Raphaëla hierover: „In de functie van penningmeester heeft hij ertoe bijgedragen dat wij de dingen correct deden. Wij gingen zuinig om met alle geld en konden alles wat wij deden zonder moeite verantwoorden. Silos is helaas vorig jaar overleden en ik ben hem en zijn familie dankbaar voor zijn bijdrage."

Erwin Raphaëla

Erwin Raphaëla, geboren 1952 in de buurt Mari Pampoen, komt uit een groot gezin van tien kinderen, waarvan hij de vierde is. Zijn vader was buschauffeur en zijn moeder behoorde tot het huishoudelijk personeel bij het Sint Elisabeth Hospitaal (Sehos). Hij maakte de Hendrik-mulshoof af, ging daarna in de avonduren naar het Curaçose Avondlyceum, werkte overdag bij de Rooms Katholieke Centrale Schooladministratie. In 1975 ging hij naar Nederland met een studiebeurs voor de studie Maatschappelijk Werker. Zijn afstudeerscriptie was 'Werken aan de samenleving vanuit een wijkgerichte benadering'.

Een integrale wijkaanpak, ten behoeve van de buurten. Op de foto een favela in Rio de Janeiro.

Enkele hoogtepunten

Enkele hoogtepunten van het radioprogramma Bario pa Bario, gedurende de afgelopen 23 jaar:

- * De behandeling van de ontstaansgeschiedenis van diverse buurten op Curaçao, bijvoorbeeld Sufficient, Groot Kwartier, Barber, Montaña, Mari Pampoen, Bataviewijk, Otrobanda, Julianadorp, Brievengat en Domi.
- * Het onderwerp 'Tienda di bentani / de buurtwinkel' met velerlei aspecten, zoals bedrijvigheid in de buurt, maar ook de manier waarop grote families hierdoor werden geholpen om rond te komen.
- * Heilige communiefesten en trouwpartijen, hoe die al-

lemaal werden georganiseerd en het grote enthousiasme daarbij.

- * Het voetbalverleden van clubs als Subi, Jong Colombia, Jong Holland, Veendam, Scherpenheuvel, Si-thoc, Canisiusboys en hun hechte binding met de buurten.
- * Het onderwerp 'guitarraplát', de vele muziekbandjes in buurten, bijvoorbeeld The Telstars, The Three Voices, The Three Aces en Lewis Flower Power, allemaal actief in de buurten destijds.
- * Allerlei werkzaamheden rondom de Tafelberg en de sociaaleconomische ontwikkeling in dat gebied.
- * Planten en kweken van

groenten en fruit in de buitenbuurten van Bándabou en Bándariba, met als afzetmarkt de stad Punda/Otrobanda.

- * De rol en integratie van Libanese en of Arabische burgers in de Curaçose gemeenschap, die in principe zakenlui waren, maar ervoor kozen zaken te doen met de grote en arme families op Curaçao, ondanks de weinige middelen en lage inkomens van een groot deel van de Curaçose bevolking. Hierdoor werd onze levensstandaard omhoog getrokken. Hun nazaten werden artsen, apothekers enzovoorts, allen werkzaam op Curaçao.